

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 5P/85/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6622204086
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Šupenová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2023:6622204086.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudcom JUDr. Luciou Šupenovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: M. a Y., obe bytom ako navrhovateľ, v zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, deti rodičov matky: H., trvale bytom: C., štátna občianka SR a otca: X., trvale bytom: C., t.č. bytom: C., štátny občan, o návrhu navrhovateľa: Y., trvale bytom: C., štátny občan SR o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti a určenie výživného, takto

rozhodol:

I. Súd z v e r u j e maloleté deti M. a Y. do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca Y., ktorý bude vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých detí, v bežných veciach ich bude zastupovať a spravovať ich majetok namiesto rodičov.

II. V podstatných veciach p o t r e b u j e súhlas rodičov.

III. Matka j e p o v i n n á počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku prispievať na výživu maloletých detí M. zverených do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca Y., mesačne sumou 100,-Eur na každé dieťa zvlášť vždy do 20. dňa, toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec.

IV. Otec j e p o v i n n ý počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku prispievať na výživu maloletých detí M. zverených do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca Y., mesačne sumou 100,- Eur na každé dieťa zvlášť vždy do 20. dňa, toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec.

V. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 8P/26/2014-20 zo dňa 11.06.2014, právoplatného a vykonateľného dňa 18.07.2014 a rozsudok Okresného súdu Lučenec, č.k. 7P/64/2016-23 zo dňa 21.11.2016, právoplatného a vykonateľného dňa 21.12.2016.

VI. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Pôvodný navrhovateľ - stará matka sa svojim návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 28.10.2022 domáhala zverenia mal. M. do jej náhradnej osobnej starostlivosti, ako aj zaviazaním rodičov povinnosťou prispievať na výživu maloletých detí v sume 300,-Eur mesačne na každé dieťa zvlášť ,vždy do 15. dňa, toho ktorého mesiaca vopred, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

Svoj návrh odôvodnila tým, že matka maloletých detí, ktorej boli zverené do osobnej starostlivosti im nedokáže dostatočne a samostatne zabezpečiť starostlivosť. Matka je v starostlivosti o svoje maloleté deti nezodpovedná, deti nemajú pri matke stanovený žiaden spánkový a ani stravovací režim. Maloleté deti taktiež nemajú vybudované citové väzby ani k svoju otcovi X.. Stretávajú sa len príležitostne. O

svojich vnukov sa stará od ich narodenia, nakupuje im oblečenie, stravu, vždy im finančne vypomáhala s nákladmi spojenými na maloleté deti. V jej domácnosti majú vytvorené vhodné podmienky a zázemie. Maloletý Y. a M. majú ku nej vytvorený vzťah a sú na ňu zvyknutí a citovo naviazaní.

2. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľka počas konania zo zdravotných dôvodov stratila spôsobilosť, aby jej deti boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, starý otec - manžel navrhovateľky navrhol, aby maloleté deti boli jemu zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

3. Z odpovede Sociálnej poisťovne zo dňa 13.01.2023 má súd za preukázané, že matka maloletých detí nie je evidovaná od 19.12.2013 v registri poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedenou Sociálnou poisťovňou a nie je poberateľom dávok sociálneho poistenia. Otec maloletých detí je t.č. evidovaný v registri poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedeného Sociálnou poisťovňou ako samostatne zárobkovo činná osoba od 01.07.2021 do trvá. Nie je poberateľom dávok sociálneho poistenia. (č.l. 25 spisu)

4. Súd na základe lustrácie v evidencii vozidiel prostredníctvom Okresného riaditeľstva PZ v Lučenci, dopravného inšpektorátu zo dňa 16.01.2023 má za preukázané, že tak pôvodný navrhovateľ, ako ani rodičia maloletých detí nie sú vlastníkami žiadneho motorového vozidla. (č.l. 30-31 spisu)

5. Z lustrácie prostredníctvom Úrad geodézia, kartografie a katastra SR v rozsahu celého územia SR vytvorené cez portál elektronických služieb katastra nehnuteľností má súd za preukázané, že rodičia maloletých detí nie sú vlastníkami žiadnej nehnuteľnosti na území SR.

6. Z výpisu z LV č. XXXX pre okres, obec, k.ú. N. má súd za preukázané, že navrhovateľ je podielovým spoluvlastníkom zastavanej plochy a nádvoria v podiele 807/83784-ín spolu s manželkou. (č.l. 41 spisu)

7. Z výpisu z LV č. XXXX pre okres, obec, k.ú. N. má súd za preukázané, že navrhovateľ spolu s manželkou sú bezpodielovými spoluvlastníkmi bytu č. X na X.. poschodí, vchod č. XX bytového domu na parc. č. XXXX/1 so súp. č. XXX. (č.l. 42 spisu)

8. Zo správy z prešetrenia pomerov vypracovanej ÚPSVaR Lučenec zo dňa 01.03.2023 má súd za preukázané, že stará matka - pôvodný navrhovateľ býva na adrese N. v spoločnej domácnosti s navrhovateľom Y. a dospelým synom V., s mal. deťmi M.. Rodina obýva štvorizbový byt vo vlastníctve starých rodičov maloletých detí. Rodina uhrádza náklady na domácnosť: nájom vo výške 183,- Eur mesačne, elektrická energia vo výške 30,- Eur mesačne, plyn vo výške 10,- Eur mesačne.

Stará matka - pôvodný navrhovateľ uviedla, že poberá starobný dôchodok vo výške 500,-Eur mesačne, navrhovateľ je taktiež poberateľom starobného dôchodku vo výške 560,-Eur mesačne. Dospelý syn, ktorý býva v spoločnej domácnosti je zamestnaný v spoločnosti Kompostáreň v Lučenci. Jeho mesačný príjem nevedela pôvodná navrhovateľka uviesť. Z programového informačného systému úradu programu RSD o výplate sociálnych dávok bolo zistené, že pôvodná navrhovateľka a jej manžel nepoberajú štátne sociálne dávky. Pôvodná navrhovateľka na podanom návrhu o zverenie maloleté deti do jej náhradnej osobnej starostlivosti zotrvala v plnom rozsahu. Podľa jej slov maloleté deti bývajú v ich domácnosti od narodenia. Pediatrom mal. detí je MUDr. Kúkeľová v Lučenci. Maloleté deti nie sú sledované v žiadnej odbornej ambulancii. Maloletý M. je žiakom 2. ročníka Strednej odbornej školy technickej v Lučenci. Maloletý Y. je žiakom 8. ročníka Základnej školy spojenej internátnej v Lučenci. Pôvodná navrhovateľka uviedla, že s výchovou a starostlivosťou o maloleté deti jej pomáha jej manžel.

Dňa 26.01.2023 sa na úrad dostavili maloleté deti spolu s pôvodnou navrhovateľkou. V súlade s čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa a podľa § 43 zákona o rodina maloleté deti majú právo vyjadriť samostatne slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ich týkajú. Maloleté deti uviedli, že v domácnosti starých rodičov bývajú od narodenia, v spoločnej domácnosti s nimi bývali aj rodičia. Otec sa zo spoločnej domácnosti odsťahoval keď mal maloletý M. tyri roky. Aktuálne sú s otcom v pravidelnom telefonickom aj osobnom kontakte. Maloletý M. uviedol, že s matkou sú v kontakte, ale len z dôvodu financií. Matka im pravidelne prispieva sumou 200,-Eur mesačne. Vo voľnom čase cvičia v posilňovni, hrajú sa na ihrisku. Maloletý M. uviedol, že otec býval na adrese N. v spoločnej domácnosti s partnerkou a ich maloletými deťmi. Otca v jeho domácnosti navštevujú, ale len na pár hodín, neprespávajú u

neho, nakoľko otec s rodinou býva v jednoizbovom byte. Maloletý M. nevedel uviesť adresu, kde ich matka býva. V jej domácnosti ju nikdy nenavštívili, stretávajú sa v meste na niekoľko minút. Maloleté deti uviedli, že na starých rodičov sú citovo naviazané, chcú ostať v ich starostlivosti, nemajú záujem, aby im starostlivosť a výchovu zabezpečovali rodičia.

Otec maloletých detí býva na adrese N. v jednoizbovom byte v spoločnej domácnosti s partnerkou a spolu s maloletými deťmi I. a E.. Rodina obýva jednoizbový byt v prenájme. Rodina uhrádza mesačne náklady na bývanie spolu vo výške 280,-Eur mesačne. V čase šetrenia v domácnosti bola hygiena na požadovanej úrovni. Otec maloletých detí uviedol, že je živnostník, aktuálne nepracuje, nepoberá žiadny príjem. Z programového informačného systému úradu RSD o výplate sociálnych dávok bolo zistené, že otec nepoberá štátne sociálne dávky, jeho partnerka poberá prídavky na maloleté deti vo výške 120,-Eur mesačne, rodičovský príspevok vo výške 301,-Eur mesačne. Uviedol, že súhlasí so zverením maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky z dôvodu, že im zabezpečuje výchovu a starostlivosť. Otec skonštatoval, že z dôvodu nevyhovujúcich kapacitných bytových podmienok nevie maloletým deťom zabezpečiť výchovu a starostlivosť. Podľa jeho slov s maloletými deťmi je v pravidelnom kontakte, maloleté deti ho pravidelne telefonicky aj osobne kontaktujú. Finančne im prispieva nepravidelne, podľa možností im kupuje oblečenie a obuv.

Z programového informačného systému úradu programu RSD o výplate sociálnych dávok bolo zistené, že matka maloletých detí má trvalé bydlisko na adrese N. Z dôvodu, že matka sa na adrese trvalého bydliska už dlhšiu dobu nezdržiava a maloleté deti, ako ani starí rodičia nevedia úradu uviesť jej aktuálnu adresu, úrad kontaktoval komunitné centrum v Lučenci ohľadom jej aktuálneho bydliska, ktorý taktiež nemajú vedomosť o jej aktuálnom bydlisku.

Na základe uvedených skutočností úrad konštatoval, že pôvodná navrhovateľka zabezpečuje maloletým deťom vhodnú a kvalitnú výchovu a starostlivosť, má záujem vytvárať im stabilné prostredie pre zabezpečenie riadnej výchovy a starostlivosti. Zo zistených skutočností vyplynulo, že v súčasnej dobe nie je reálne, aby im zabezpečovali plnohodnotnú starostlivosť rodičia. Úrad je toho názoru, že zverenie mal. M. a Y. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky je v ich najlepšom záujme. (č.l. 45-46 spisu)

9. Súd vykonal lustráciu voľných pracovných miest v rámci celého územia SR s nižším stredným odborným vzdelaním, kde zistil, že v čase lustrácie 24.03.2023 bolo voľných 5311 pracovných miest. (č.l. 51-58 spisu)

10. Z registra trestov GPSR má súd za preukázané, že starý otec - navrhovateľ bol naposledy odsúdený Trestným rozkazom, sp.zn. 3T/174/2016 zo dňa 30.11.2016, právoplatného dňa 16.12.2016, z dôvodu spáchania skutku podľa § 360 ods. 1, ods. 2a, ods. 2b Trestného zákona bol odsúdený na trest odňatia slobody podmienene na 1 rok, so skúšobnou dobou v trvaní 1 roka do 17.12.2017. Osvedčenie bolo vyznačené dňa 15.06.2018. Zároveň mu bol uložený trest prepadnutia veci. (č.l. 61 spisu)

11. Z Centrálnnej evidencie správnych deliktov a priestupkov má súd za preukázané, že starý otec - navrhovateľ nemá žiadny záznam v tejto evidencii. (č.l. 62 spisu)

12. Z potvrdenia ošetrojúceho lekára starého otca zo dňa 27.03.2023 má súd za preukázané, že tento je v sledovaní špecialistov, aktuálne v dobrom zdravotnom stave. Kardiopulmonálne kompenzovaný a zo zdravotného hľadiska je spôsobilý o starostlivosť o maloleté deti. (č.l. 63 spisu)

13. Zo správy psychiatra zo dňa 28.02.2023 má súd za preukázané, že stará matka trpí organickým psychosyndrómom, detto je konštatované aj v lekárskej správe psychiatra zo dňa 25.04.2023, kde je nadôvažok uvedený, že z psychiatrického hľadiska stav prognosticky nepriaznivý, vyžaduje už systematický dozor a opateru druhou osobou. (č.l. 64-65 spisu)

14. Podľa Čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Zb.z. o rodine (ďalej len ZoR“) záujem dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,

e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

15. Podľa § 44 ods. 1 ZoR, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

16. Podľa § 44 ods. 2 ZoR, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

17. Podľa § 44 ods. 3 ZoR, náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

18. Podľa § 44 ods. 4 ZoR, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

19. Podľa § 45 ods. 1 ZoR, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

20. Podľa § 45 ods. 2 ZoR, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

22. Podľa § 45 ods. 3 ZoR, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

23. Podľa § 45 ods. 4 ZoR, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

24. Podľa § 45 ods. 5 ZoR, na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

25. Podľa § 45 ods. 6 ZoR, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

26. Podľa § 45 ods. 7 ZoR, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

27. Podľa § 45 ods. 8 ZoR, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné, rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

28. Podľa § 45 ods. 9 ZoR, súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

29. Podľa § 47 ods. 2 ZoR, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

30. Náhradná osobná starostlivosť je inštitút zverenia maloletého dieťaťa do starostlivosti inej fyzickej osoby ako rodiča. Do náhradnej osobnej starostlivosti možno dieťa zveriť v prípade, ak rodič osobnú starostlivosť o maloleté dieťa zanedbáva alebo riadne nevykonáva, či už zo subjektívnych dôvodov, alebo preto, že mu v jej výkone bránia objektívne okolnosti (plnenie povinnej školskej dochádzky, štúdiom na škole, pobyt vo výkone trestu odňatia slobody a pod.) a takéto zverenie je v záujme dieťaťa. Zákon stanovuje predpoklady, ktoré musí fyzická osoba spĺňať na to, aby jej maloleté dieťa mohlo byť zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Týmito predpokladmi sú trvalý pobyt na území SR, spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, ako aj osobnostné a zdravotné predpoklady a vedenie takého spôsobu života osoby, ktorej má byť dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti zverené, ako aj osôb žijúcich s ňou v spoločnej domácnosti, ktorý zaručí, že sa bude náhradná osobná starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. V zásade sa uprednostňuje náhradná osobná starostlivosť vykonávaná rodinnými príslušníkmi maloletého dieťaťa, najmä starými rodičmi.

31. Súd môže maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa. V záujme maloletého dieťaťa v najširšom slova zmysle je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby bol jeho majetok spravovaný s náležitou starostlivosťou a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je inštitútom fakultatívnym, a teda úplne závisí od úvahy súdu, či toto opatrenie považuje za najlepšie a najvhodnejšie pre maloleté dieťa.

32. Dôvod zverenia maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starému otcovi je ten, že maloleté deti žijú v domácnosti starých rodičov od narodenia. Otec sa z ich spoločnej domácnosti odsťahoval, keď mal maloletý M. 3 roky. Momentálne býva v prenájme v jednoizbovom byte v Lučenci spolu so svojou partnerkou a dvomi maloletými deťmi. Otec je živnostníkom, aktuálne nepracuje, nepoberá žiadny príjem, ani štátne sociálne dávky. Jeho partnerka poberá prídavky na deti vo výške 120,-Eur mesačne a rodičovský príspevok vo výške 301,-Eur mesačne. Zo správy ÚPSVaR LC z prešetrenia pomerov zo dňa 01.03.2023 eklatantne vyplýva, že z dôvodu nevyhovujúcich kapacitných bytových podmienok nevie momentálne deťom zabezpečiť výchovu a starostlivosť.

Čo sa týka matky maloletých detí, tá sa už dlhšiu dobu nezdržiava na adrese svojho trvalého bydliska v Lučenci. S matkou sú maloleté deti v kontakte, ale len z dôvodu financií, pravidelne im prispieva sumou 200,-Eur mesačne. Nepoznajú dokonca ani adresu, kde momentálne býva, nikdy ju v jej domácnosti nenavštívili, stretávajú sa len v meste na pár minút.

33. Vzhľadom na skutočnosť, že v predmetnej veci ide o konanie, ktoré sa týka maloletých detí, je potrebné zohľadniť tri základné princípy, a to princíp najlepšieho záujmu dieťaťa, princíp rešpektovania práv dieťaťa a princíp vypočutia dieťaťa. Keďže záujem maloletých detí si v súčasnosti vyžaduje, aby boli zverení do náhradnej osobnej starostlivosti, pričom želaním samotných detí je byť v starostlivosti navrhovateľa, ktorý má vo svojej domácnosti vytvorené vhodné podmienky pre ich pozitívny vývin, súd návrhu vyhovel a zveril maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa - starého otca, ktorý ich bude zároveň zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach namiesto rodičov.

34. Podľa § 62 ods. 1 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

35. Podľa § 62 ods. 2 ZoR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

36. Podľa § 62 ods. 4 ZoR, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

37. Podľa § 62 ods. 5 ZoR, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

38. Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnenú potrebu oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

39. Podľa § 76 ods. 1 zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

40. Zákon o rodine v § 62 a nasl. upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného na dieťa. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa, jednak na strane povinného rodiča. Pri posudzovaní potenciality príjmov povinného rodiča (v prejednávanej veci otca, keďže podľa jeho slov momentálne ako živnostník nepracuje) musí súd postupovať veľmi prísne zhodnotiť všetky relevantné skutočnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Súd pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti (akejkolvek) neprihliada len na jeho skutočné príjmy, ktoré v čase vyhlásenia rozhodnutia dosahuje, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, teda príjmov, ktoré by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (vek, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zameranie, zdravotný stav, schopnosti, prax, dopyt na trhu práce a podobne). V zmysle § 75 ods. 1 vety druhej ZoR na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Okrem toho v zmysle § 62 ods. 5 ZoR, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

41. Vyššie citované zákonné ustanovenia vyjadrujú všeobecné hľadiská, na ktoré súd prihliada pri určení vyživovacej povinnosti. Patria k nim predovšetkým odôvodnené potreby dieťaťa, ktoré môžu byť rôzne a sú závislé predovšetkým od veku, zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu obsahu jeho prípravy na jeho budúce povolanie a pod. Výživné pre dieťa totiž neslúži len na uspokojenie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (strava, ošatenie, obuv,

atď.), ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby a pod.). Odôvodnené potreby dieťaťa sú však bezprostredne ovplyvňované aj schopnosťami a možnosťami rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby, ktoré nepresahujú obvyklú, základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú ale reálne možnosti a schopnosti rodičov vyššie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú teda rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. V tejto súvislosti je významné i ust. § 75 ods. 1 veta druhá ZoR, ktoré zakotvuje, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu.

42. V tomto konaní má súd za nepochybne preukázané, že maloleté deti sú v školskom roku 2022/23 žiakmi VIII. ročníka ZŠ a II. ročníka strednej školy. Notoricky známou skutočnosťou je tiež, že náklady na zakúpenie potravín, energií, oblečenia, obuvi, školských pomôcok a potrieb neustále vzrastajú. Podstatným je aj fakt, že výdavky na stravu pre maloleté deti sa s ich rastúcim vekom zvyšujú. Je evidentné, že maloleté deti sú vo vyššom veku, neustále sú vo vývoji, s čím sú spojené vyššie výdavky aj na ich stravu, oblečenie a obuv. To však nie sú jediné náklady na ich výživu. V súvislosti s ich vekom došlo nepochybne i k zvýšeniu výdavkov na hygienické potreby. Starí rodičia sa o maloleté deti od narodenia starajú majú ich vo svojej starostlivosti, t.j. žijú s nimi v spoločnej domácnosti. Svoju vyživovaciu povinnosť si tak voči deťom plnia i každodennou starostlivosťou o ne a uspokojovaním ich bytovej potreby (§ 62 ods. 4 ZoR). Maloleté deti bývajú so svojimi starými rodičmi a ich plnoletým synom v štvorizbovom byte, ktorý je v bezpodielovom spoluvlastníctve starých rodičov. Mesačné náklady na bývanie po vyčíslení navrhovateľom inkorporujú:

- nájomné v sume 183,-Eur,
- platby za plyn v sume 10,-Eur mesačne,
- platby za elektrickú energiu v sume 30,-Eur mesačne,
- koncesionárske poplatky v sume 4,64 Eur mesačne, in summa 227,64 Eur mesačne. Keďže domácnosť zdieľa päť osôb súd vydelením celkovú sumu nákladov spojených s bývaním piatimi, na základe čoho na jedného člena vychádzajú náklady vo výške 45,53 Eur.

43. Súd podľa ustanovenia § 75 ods. 1 ZoR prihladol v prvom rade na odôvodnené potreby maloletých detí. Súd za odôvodnené potreby maloletých detí považuje pravidelné mesačné výdavky, ktoré vyplynuli z vylúčeného otca inkorporujú:

- strava: 500,-Eur : 5 (počet členov v rodine) = 100,-Eur na každé dieťa zvlášť,
- oblečenie: 100,-Eur oblečenie mesačne na obe deti spolu = 50,-Eur na každé dieťa zvlášť,
- obuv 40,-Eur štvrťročne na jedno dieťa, čo predstavuje sumu 13,33 Eur mesačne na každé dieťa zvlášť.

Na každé dieťa zvlášť je nutné vynaložiť mesačne: 45,53 Eur náklady spojené s bývaním + 100,-Eur strava + 50,-Eur oblečenie + 13,33,-Eur obuv = in summa 208,86 Eur.

Súd považoval všetky uvedené položky za základné potreby maloletých detí a ich výšku za primeranú ich veku (15 a 16 rokov). Rodičia maloletých detí nežijú v spoločnej domácnosti s maloletými deťmi. Vyživovacia povinnosť voči maloletým deťom, vzhľadom na ich vek pretrváva, keďže nie sú schopné samé sa živiť, nemajú vlastný príjem, ani majetok, súd považuje výdavky v celkovej výške 208,86 Eur mesačne na každé dieťa zvlášť za oprávnené výdavky.

Starí rodičia sa starajú o maloleté deti od narodenia, žijú s nimi v spoločnej domácnosti, na základe čoho si svoju vyživovaciu povinnosť voči nim plnia i každodennou starostlivosťou a uspokojovaním ich bytovej potreby (§ 62 ods. 4 ZoR). Základnou potrebou maloletých detí je samozrejme aj bývanie a výdavky s tým spojené. Pri týchto výdavkoch súd zohľadnil počet osôb zdieľajúcich spoločnú domácnosť, ako už uviedol vyššie, t.j. všetky sumy nákladov na bývanie vydelením piatimi (starí rodičia + ich plnoletý syn + 2 maloleté deti) t.j. počtom osôb v domácnosti a určil ako alikvotnú časť pripadajúcu na dve maloleté deti. Po sčítaní všetkých vyššie uvedených výdavkov vyplýva, že na odôvodnené potreby maloletých detí je potrebné mesačne vynaložiť sumu približne 208,86 Eur na každé dieťa zvlášť.

44. Súd v súlade s ustanovením § 75 ods. 1 ZoR posudzoval schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov, teda v akej miere sa má ten, ktorý z rodičov vyživovaciu povinnosťou podieľať na pokrytí

odôvodnených potrieb maloletých detí. V súlade s citovaným zákonným ustanovením nie je rozhodujúci skutočný príjem rodiča, ale všetky jeho schopnosti a možnosti príjem dosahovať (tzv. potencialita príjmov). S poukazom na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovené v Uznesení sp. zn. 3Cdo/88/2017 zo dňa 19.03.2018, súd zohľadnil, že odôvodnené potreby starých rodičov sú pokryté starobným dôchodkom starej matky vo výške 500,-Eur a starého otca vo výške 560,-Eur mesačne.

45. Z dokazovania súd má za preukázané, že matka maloletých detí prispieva na ich výživu mesačne sumou 200,-Eur. Súdu sa nepodarilo zistiť, kde sa momentálne matka zdržiava, keďže na adrese trvalého pobytu v Lučenci nebýva, dokonca ani maloleté deti nemajú vedomosť, kde sa momentálne zdržiava. Maloleté deti ju nenavštevujú, stretávajú sa s ňou v meste na pár minút. Matka im pravidelne prispieva na výživu 200,-Eur mesačne. Súdu sa nepodarilo zistiť jej príjem, ako ani jej výdavky.

46. Otec je živnostníkom, aktuálne nepracuje, hoci má ďalšie dve vyživovacie povinnosti, nepoberá štátne sociálne dávky. Súd na základe tohto prostredníctvom portálu www.istp.sk dňa 24.02.2023 vykonal lustráciu vhodných pracovných miest so stredným odborným vzdelaním, pričom lustráciou bolo zistených 5311 voľných pracovných miest.

ÚS 1335/14 zo dňa 26.05.2014, ktorá je vzhľadom na podobnosť právnej úpravy plne aplikovateľná i na prejednávajúcu vec: „Akonáhle sa človek stane rodičom, nadobúda určité práva s tým spojené, ale tiež mu začne vznikať určité obmedzenie dané existenciou dieťaťa a jeho záujmami. Ak sa rozhodne preto rodič využívať práva na slobodu pohybu a voľbu povolania, musí mať pritom súčasne na zreteli záujmy svojho dieťaťa, v prejednávanej príhode tak záujem na zabezpečení všetkých potrieb svojej dcéry napomáhajúcej všestrannému rozvoju jej osobnosti. V prípade kolízie záujmu dieťaťa a rodiča preváža záujem dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí (pozri napr. čl. 1 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa.)“

47. V súvislosti s vyčíslením mesačných nákladov na dieťa súd zdôrazňuje, že predmetné vyčíslenie má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných potrieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná. Náklady na dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojovanie jeho potrieb. Medzi tieto náklady patria bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogéria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školskej dochádzky, preprava dieťaťa, poplatky za záujmovú činnosť, prípadne primerané náklady na mobilný telefón. Pri posudzovaní otázky, čo súd zahrnie do oprávnených nákladov na dieťa sa najviac prejaví v porovnaní životnej úrovne rodičov a dieťaťa.

48. Zo zákonných ustanovení citovaných v tomto rozsudku týkajúcich sa určovania rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom vyplýva, že kritériami určovania rozsahu výživného sú popri odôvodnených potrebách detí aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Pri určovaní konkrétneho rozsahu výživného preto treba vychádzať predovšetkým z toho, aká peňažná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb detí, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom slova zmysle, hmotné potreby, ako sú šatstvo, bielizeň, náklady na bývanie, ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania detí, rozvojom ich záujmov na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančnej náročnosti, záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie dieťaťa, pričom ide o všeobecne známu skutočnosť, ktorú nie je potrebné osobitne dokazovať. Dokazovať treba len nadštandardné výdavky, resp. potreby dieťaťa, ktoré vybočujú z rámca potrieb iných detí v rovnakom veku. Pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti je súd povinný prihliadať aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Na strane povinných rodičov dieťaťa súd zisťuje ich reálne príjmy, celkové majetkové pomery, nevyhnutné životné náklady a prihliada aj na ich ďalšie zákonné vyživovacie povinnosti. Žiadny účinný zákon v SR však nezakotvuje povinnosť rodičov pracovať. Preto je potrebné zisťovať potenciálnu životnú úroveň rodiča, ktorá je limitovaná okrem majetkových pomerov aj jeho finančnými nárokmi na zabezpečenie uspokojenia jeho potrieb. Pri určovaní miery životnej úrovne

môže súd vziať do úvahy zistenie a vyčíslenie mesačných nákladov povinného rodiča. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov a pokiaľ životná úroveň jedného z nich predstavuje vyšší životný štandard, možno očakávať, že rovnaký štandard umožní svojmu dieťaťu formou výživného, čo je v súlade s požiadavkou, že dieťa rodičov, ktorý nežijú spolu, má mať takú životnú úroveň, ako keby spolužitie rodičov existovalo. Dieťa sa má podieľať na životnej úrovni svojich rodičov, avšak úlohou rodičov je si túto životnú úroveň zvyšovať, pokiaľ ale rodič takúto snahu neprejaví, táto nie je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa!

49. Súd pri stanovení výživného zo strany otca vychádzal z jeho potencionálneho príjmu cca 900 - 1.150 Eur (voľné pracovné miesta lustrované súdom), pričom musel zohľadniť jeho nevyhnutné mesačné výdavky na domácnosť v sume 280,-Eur a dve ďalšie vyživovacie povinnosti.

Zároveň je nutné zdôrazniť, že súd pri zisťovaní možností, schopností a majetkových pomerov otca nevychádzal z jeho skutočného príjmu, keďže momentálne nepracuje, je živnostníkom. Na výzvu súdu na preukázanie svojich výdavkov a príjmov nereagoval, súd teda vychádzal z jeho potencionálneho príjmu, ktorý by mohol dosahovať, ak by riadne využíval svoje pracovné schopnosti s poukazom na deklarované životné náklady, ktoré zjavne nemôže uspokojovať zo svojho príjmu, keďže momentálne žiadny nemá.

Hodnotiac vyššie uvedené skutočnosti, berúc do úvahy odôvodnené potreby maloletých detí, prihládajúc na skutočnosť, že tieto sa nachádzajú v osobnej starostlivosti starých rodičov, s ktorými žijú v spoločnej domácnosti, a teda títo zabezpečujú maloletým deťom inter alia osobnú starostlivosť, ktorej sa maloletým deťom nedostáva zo strany rodičov, musí byť príslušným spôsobom finančne kompenzovaná. Súd ustálil výšku výživného na maloleté deti v sume 100,-Eur mesačne na každé dieťa zvlášť u oboch rodičov, pričom matka si v tejto výške plní svoju vyživovaciu povinnosť dobrovoľne. Na tomto mieste je ale nutné opakovane klásť akcent na tú skutočnosť, že pri rozhodovaní súdu o výške výživného vo vzťahu k povinnému rodičovi súd neberie do úvahy len reálne zárobky, ale aj potencionalitu príjmu. Súd lustráciou zistil niekoľko potencionálne vhodných pracovných miest. Súd pri určení výšky výživného vychádzal z potencionality príjmu otca, t.j. z príjmu, ktorý by dosahoval, keby pracoval na pozícii zodpovedajúcej jeho schopnostiam a možnostiam.

50. Súd s poukazom na vyššie zákonné ustanovenia uložil rodičom povinnosť uhrádzať výživné na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

51. Súd týmto rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Lučenec, č.k. 8P/26/2014-20 zo dňa 11.06.2014, právoplatného a vykonateľného dňa 18.07.2014 a rozsudok Okresného súdu Lučenec, č.k. 7P/64/2016-23 zo dňa 21.11.2016, právoplatného a vykonateľného dňa 21.12.2016.

52. Podľa § 52 Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec. Odvolanie môže podať účastník, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd Banská Bystrica.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 358 Civilného sporového poriadku, odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 359 Civilného sporového poriadku, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a/ neboli splnené procesné podmienky,
- b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 Civilného mimosporového poriadku, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 Civilného mimosporového poriadku, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 44 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak účastník konania nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený účastník môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 376 Civilného mimosporového poriadku ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Podľa § 63 ods. 1 Exekučného poriadku ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať

- a) zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- b) prikázaním pohľadávky,
- c) predajom hnutelných vecí,
- d) predajom cenných papierov,
- e) predajom nehnuteľnosti,
- f) predajom podniku,
- g) príkazom na zadržanie vodičského preukazu.